

Jak se dřív čekalo na Štědrý den

Adventní období a čekání na vánoční svátky máme dnes spojené s jinými každodenními rituály než naši předkové. Stejným znakem zůstává to, že obyčej je našich předků i ty naše byly svázané s ročním obdobím.

Na Valašsku v minulosti adventní dny spojené s očekáváním oslav narození Ježíše Krista probíhaly jinak než ty naše. Pravidelné byly návštěvy ranních svatých mší zvaných roráty, jejichž specifikum spočívalo v liturgických zpěvech.

Bylo to období ztišení a duchovního rozjímání. Z každodenního života se vytratily taneční zábavy i svatby, dodržovala se střídmost v jídle i pití.

V předvánočním období se odpočívalo od povinností na polích, ale počítalo se s domácími pracemi. V období tohoto „hospodářského klidu“ kvůli nedostatku světla a chladu venku se všichni brzy odpoledne přesunuli do jediné místnosti v domě, kde se pořádně topilo a svítilo – světnice. Dokud bylo alespoň trochu vidět, drhlo se peří, tkalo se, vyráběla se drobná řezbářská díla, svíčky, rukavice a papuče.

V zimních měsících se ukázal silný vztah lidí ke svým kořenům. Pod jednou střechou se u teplých kamen sešlo několik generací rodinných příslušníků, ale i přátel a sousedů. Dlouhé zimní večery si kromě drobných domácích prací krátili společným trávením volného času, vyprávěním skutečných příběhů i po-

MIKULÁŠ. Mikulášská obchůzka ve Valašské Polance, 1968.

Foto: archiv Muzea regionu Valašsko

**K předplatnému
Deníku
na libovolný den**

**POUKÁZKA
NA KNIHY ALBATROS
v hodnotě
1000 Kč**

krásný dárek

**Objednávejte na mojepredplatne.cz
nebo 252 015 015.**

Vyberte si jakoukoliv knihu na www.albatros.cz.

věsti a pohádek, zpíváním, sdělováním novinek. Stařenky vyprávěly příběhy svým mladším posluchačům a předdávaly moudra.

tradiční mikulášské obchůzky, byli kulturní událostí a měli utužit vztahy jak v rodině, tak mezi přáteli. Dalším, jako byly barborky či krájení jablčka, se

Bylo to období ztišení a duchovního rozjímání. Z každodenního života se vytratily taneční zábavy i svatby, dodržovala se střídmost v jídle i pití.

Brzké stmívání navozovalo také tajemnou atmosféru, která nabízela prostor k nejruznějším magickým pověrám. V lidové tradici se věřilo, že dlouhé zimní noci skrývají démonické bytosti, před kterými měly lidi uchránit přírodní síly.

Další pověry a zvyky nebyly pohanské, ale naopak, spojené se svatou Barborou, Mikulášem nebo svatou Lucií. Některé zvyky, jako například

prisuzovala moc předpovědět to, jakým směrem se bude nadcházející rok ubírat.

I když naši předkové se na vánoční svátky připravovali diametrálně odlišně než my, bylo by hezké zachovat alespoň některou z jejich tradic, zejména trávení společného času s rodinou a předávání cenných odkazů těm mladším.

Andrea Mrštínová, historik Muzeum regionu Valašsko, Valašské Meziříčí